

Öppet samtal om Albybergets utveckling

Sammanfattning

Den 13 januari 2014 bjöds ett flertal organisationer in till ett samtal i Grindtorpsskolans matsal för att diskutera lösningar på den problematik som de boende uttryckt till Mitt Alby under sep–okt 2013. Mitt Alby genomförde 20 möten både dagtid och kvällstid för att ge de boende som önskade chansen att träffa den nye fastighetsägaren och ställa frågor, uttrycka sin oro och få veta med om Mitt Albys tankar och planer. Det genomfördes även rundvandringar och diskussioner med skolbarnen på Grindtorpsskolan för att höra hur de ser på sitt bostadsområde, vilka platser de gillar, vad de önskar skulle finnas och vilka platser de inte tycker om eller upplever som otrygga. Utifrån den boendedialogen genomfördes ett öppet stormöte då ca 120 boende kom för att dels höra Mitt Alby sammanfatta och besvara alla de frågor som de boende uttryckt under mötesserien och dels få chansen att ställa fler frågor. Utifrån denna omfattande dialog med en bra bit över 200 boende på berget har Mitt Alby identifierat Trygghet som ett centralt och återkommande förbättringsområde som de boende lyfter fram. Mitt Alby har utifrån boendedialogen formulerat fyra teman kring ordet *Trygghet* som deltagarna denna kväll bjöds in för att diskutera lösningar kring.

De teman som valts ut för diskussionerna var:

- 1. Grupper av individer:** Otrygghet upplevs också av många boende på grund av att grupper av ungdomar vistas på olika ställen så som tunnelbaneuppgången, grillplatserna och garagen och dessa personer betar sig ofta på ett sätt som gör att det känns otryggt att passera dem. Boende har framhävt att ungdomarna samlas på detta sätt för att det finns brist på sysselsättning.
- 2. Störande mopedåkning:** Det upplevs av många boende som ett problem att ungdomar buskör på moped i området. I hög fart åker de runt och ibland få man hoppa åt sidan för att inte bli påkörd. Detta skapar otrygghet för både barn och vuxna. Dessutom låter det mycket vilket kan vara störande i sig framför allt sena sommarkvällar.
- 3. Fysisk gestaltning:** Många boende har berättat om att de känner otrygghet bland annat på grund av dålig belysning, mycket buskage och att de gärna skulle se mer färgsättning i området.
- 4. Man känner inte varandra:** Boende känner otrygghet på grund av de inte känner sina grannar och personerna i ens trappuppgång. Att det är mycket in- och utflyttningar och rör sig många okända människor i ens närmiljö skapar också känslan av otrygghet. Delvis hänger detta ihop med otillåten andrahandsuthyrning, men även med avsaknaden av gemensamma aktiviteter med syftet att lära känna grannar och boende i närområdet.
- 5. Nedskräpning:** Nedskräpning och dålig städning vid sopsorteringsstationerna, källarna, tvättstuga, hissar, trappuppgång och gemensamma utemiljöerna skapar intrycket av att ingen bryr sig och känslan av otrygghet.

Mitt Albys mål under kvällen var att ställa frågan till föreningar, organisationer och nätverk i Alby om det var några områden där de kunde se en lösning, bidra till en lösning eller beskriva vilka förutsättningar och samarbeten de ville skapa för att lösa den problematik som lyfts fram av de boende enligt ovan.

Diskussionerna kan sammanfattas enligt följande:

1. Grupper av Individer

Diskussionen startade med en öppen fråga om var dessa grupper av ungdomar finns och varför boende känner sig otrygga av att de samlas i grupp på det sätt de gör.

Platser som pekas ut där ungdomar samlas är Övre tunnelbaneuppgången, utanför närbutiken, i vissa trappuppgångar och vissa källargångar.

Diskussionen kring bordet i denna fråga engagerade många och det visade sig att det är väldigt olika om man uppfattar det som otryggt eller inte att gå förbi dessa grupper av ungdomar. En del är helt oberörda, framför allt de som känner många i området och är bekant med vissa av ungdomarna också, men andra upplever det som ett så stort problem att de inte vågar gå själv förbi utan måste gå omvägar för att kunna ta sig dit de vill. Erfarenheterna från de över tjugo möten med boende som Mitt Alby genomfört pekar på att många av de boende känner otrygghet på grund av detta och upplever det som ett problem som hindrar dem från att röra sig fritt ute, framför allt sena kvällar.

Varför upplevs det som otryggt? Det som nämndes var bland annat att "de är ofta många och högljudda", "stirrar på en", "kommenterar folk som går förbi", "säger något till en för att verka lite tuff inför kompisarna". Inte sällan dricks det alkohol och röks annat än cigaretter. Ibland blir individer osams och det kan bli hårda ord, knuffar och ibland riktigt bråk. Det finns vissa kriminella individer där också och vetskapen om det skapar otrygghet i sig.

Varför samlas individer i stora grupper? Någon sade att det är vanligt i många kulturer att man samlas i stora grupper och inte som många svenskar gör och endast är några få hemma hos någon. Många bor trångt och kan inte ta hem kompisarna så man måste träffas ute. Finns det inga aktiviteter som är tillräckligt intressanta och lättillgängliga så vad finns det att göra annat än att samlas ute i grupp och umgås?

Företeelsen med stora ungdomsgrupper ute är säsongsvarierat. På somrarna är det mer regel än undantag men är det kallt så hänger inte lika många ute. Någon föreslår att man kan samarbeta med fritidsgården där en i personalen kan gå upp och prata med de unga. Man skulle även kunna utveckla en SMS-grupp, där fritidspersonal, nattvandrare och andra får reda på vad som händer o.s.v.

Det gäller att skapa positiva förutsättningar för ungdomar. Bjuda in unga i alla åldrar att mötas för att diskutera området och boendet (specifikt folk som bor här). Även äldre kan bjudas in i det hela.

Andra förslag och tankar kring detta som framfördes under diskussionerna:

Nya ungdomshuset kommer vara centralt i Alby och närmare Albyberget än nuvarande fritidsgård, vilket kan minska "hängandet".

Det kommer att finnas många tomma tider i det stora huset (Nya fritidsgården) där olika saker kan planeras in.

Lokaler till människor som kan umgås, t.ex. unga, ha en ledare som styr upp allt (Xbox, o.s.v.)

Det är viktigt att verksamheter ska vara hållbara och "peppa" ungdomar att gå vidare till universitetsstudier. Fritidsgårdar är bra, men innehållet är viktigt!

En satsning på ett allaktivitetshus på 100 km² där barn med föräldrar kan vara på morgonen, läxhjälp eller uppmuntring på eftermiddag och på kvällar så kan man ha fritidsaktiviteter såsom att umgås, kolla på film, fotbollsmatch o.s.v.

Angående tjejers fritidssysselsättning så fanns hade tidigare en lokal som kallades Kvadraten och då kom många unga tjejer, man kände då trygghet till ledaren via föräldrar och den unge. 3 viktiga element framhölls vara föräldrar, ungdom och personal. Vad gäller fritidsgården föreslås ett öppet hus för föräldrar när Albyvägen 7 fritidsgården öppnar. För att skapa förtroende för platsen.

Använda kvarterslokaler mer och till fler aktiviteter. Att bidra med rätt ledare och att föräldern går med på det, uppmuntra unga genom olika aktiviteter. *Behov:* Lokal ledare, utrustning/redskap. *Konkurrens och komplement till fritidsgårdar:* Det kan vara bra för att skapa nya idéer och fler rum att vara i som drar till sig ungdomar men man ska även ta hjälp av varandra.

Utnyttja Sporthallen, till t.ex. dansaktiviteter för tjejer.

Planer på läxhjälp i stora huset i den nya fritidsgården har påbörjats av Megafonen.

Förslag kom om att Grindtorpsskolan har potential att kunna vara en central plats för aktiviteter då det finns gott om lokaler och dessa nyttjas dåligt både kvällstid och på helger.

Tidigare bedrev X-cons en självförsvarskurs för tjejer som var uppskattad och populär. Denna skulle man kunna återuppta i gymnastiksalen på Grindtorpsskolan med X-cons eller kanske med Megafonen.

Vi skulle kunna etablera Trygghetsvärdar i området. Det kunde förslagsvis vara 2 personer med lokal anknytning som patrullerar lokalt och ser allt, vara Mitt Albys ögon. De skulle kunna kontakt med polis och socialen och vara ett kit mellan fastighetsägare, myndigheter, kommunen och de boende. Ett förslag är att SSA Group skulle kunna samordna detta. Det är viktigt att det utförs av någon person med lokal anknytning, som känner människorna och området och som kan prata med och lugna ner ungdomar om det är stökigt.

Utöka arbetet med redan befintliga nattvandringar och få ut fler vuxna i rörelse på kvällarna.

Fråga fler ungdomar som "hänger" vad de vill göra och utgå från det i arbetet med att hitta sysselsättningar för ungdomar. En idé kan vara att samarbeta med Megafonen, som har en blandning av unga och äldre och många kontakter med ungdomarna, för att få reda på vad de vill.

Skapa aktiviteter som får dem att känna samhörighet.

Förslag lades på en SMS-jour, att kunna känna trygghet.

Konstgräs på asfaltsplanen vid Rådmanbacken vore oerhört uppskattat för barn och ungdomar i området. Man kunde även ha basketkorgar tvärs över planen så att man kunde nyttja planen å flera sätt. Detta skulle ge en bra och meningsfull aktivitet för ungdomar. Dessutom skulle folkhälsan i området påverkas positivt.

ABF Botkyrka-Salem vill gärna hjälpa till med att starta studiecirkel och kulturella arrangemang.

Gör saker på plats i Albyhöjden för ungdomarna istället för att styra bort dem. Samt plocka upp de som är destruktiva. Erbjud dessa ungdomar en sysselsättning, garanterat 97 % kommer säga ja, och det gör dem inte för att lönen är pengar, utan för att kunna göra något.

Erbjud ungdomarna som hänger i höjden jobb. Enkelt. Blanda gärna ungdomar vid anställning, ta inte bara dom skötsamma.

För att locka ungdomarna till att göra nyttigare saker, kan man ha tivoli, cirkus, simhall eller biograf som gör att ungdomarna dras dit.

Ibrahim: Ungdomar i gäng hänger i portar och källare samt röker/dricker. Högljudda, skräpar ner, ställer porten öppen och skapar kaos i hissen. Föräldrarnas roll är viktig. De ska kunna hantera sina barn.

Caroline: Vuxna ska stötta de unga att göra saker.

Nihal: Förut fanns det mer för tjejer att göra, sambafotboll o.s.v. Numera måste föräldrarna kunna acceptera att tjejer utför aktiviteter i större omfattning och det går genom bättre upplysning. Nu finns det inte lika mycket att göra. Det är viktigt när det finns aktiviteter att se till att föräldrarna får ett förtroende för fritidsledare o.s.v.

2. Störande mopedåkning

Det kom flera synpunkter om att de många mopeder uppenbart är trimmade och att mopedåkare kör väldigt fort. Flera boende har tidigare berättat för Mitt Alby att det hänt att de fått hoppa åt sidan för att inte bli påkörda. Detta nämndes även vid mötet av en deltagare. Några har också uttryckt oro för att mindre barn som är ute och leker skall skadas.

Vid bordet diskuterades hur man skall kunna komma till rätta med detta problem.

Förslag och tankar kring detta som framfördes under diskussionerna:

Några runt bordet tyckte man kunde stoppa dem och prata med mopedåkarna medan de andra tyckte att det är omöjligt att stoppa dem när kör så fort. De tyckte att även om man lyckas stoppa och prata med dem så skulle de säkert fortsätta med sitt beteende.

Man skulle kunna ha en mopedverkstad där ungdomarna kan meka med sina mopeder och fördjupa sin kunskap och sitt intresse.

Boende måste samarbeta, våga säga ifrån sig, våga anmäla.

Mitt Alby kan ha kontakt/samarbete med Polisen och bidra till att de fartkontrollerar mopeder i Alby. Kanske kunde man ha ett telefonnummer där man kan ringa och anmäla mopedåkning?

Kontakta Yilmaz Zengin som jobbar just med den här frågan

Prata med dem, erbjuda sysselsättning, skapa mer aktiviteter

Mopedåkare som budfirma? Ge dem jobb.

Skyltar där det står att det är förbjudet att köra moped.

Sätta ut farthinder på gångvägarna

Hitta någonstans där de kan få köra hur mycket de vill

Nattvandring på Albyberget

3. Fysisk gestaltning

Utformning och skötsel av den fysiska miljön har stor betydelse för känslan av trygghet. Diskussionerna vid detta bord handlade om hur man kan utveckla den fysiska miljön för att förbättra för de som upplever otrygghet utomhus.

Förslag och tankar kring detta som framfördes under diskussionerna:

På Domarbacken finns belysning som inte fungerar. Belysningen måste fungera, annars känns det otryggt. Man bör även åstadkomma en förbättring av belysning på flera håll så att det inte är så mörkt och man ska kunna känna sig trygg på alla platser på Albyberget. Det behövs t ex bättre belysning på vägen från tunnelbanan mot Domarbacken och längs gångvägen över berget genom skogen från tunnelbanan till Rådmanbacken. Där är det mörkt och kan kännas obehagligt att gå på kvällen. Särskilt när man är ensam.

Gatlamporna lyser länge när det inte behövs, på dagen alltså,

Det är väldigt mycket djungel på berget. Vegetationen behöver tas hand om bättre så att det beskärs ordentligt, rensas bort ris mm. Buskar växer idag ofta alldeles för nära gångvägarna så att överblicken försämras vilket gör att man inte vet om någon står där eller ej. Det ger otrygghet.

Hyresgästföreningen funderar på att ta fram ett förslag till ett inflytandeavtal som de vill teckna med Mitt Alby. De vill vara med och bestämma förändringar som kommer att ske på Albyberget.

Samarbeta med boende för att göra det fint, t ex gemensamma städdagar.

Alla som bor i samma port kan jobba för sin gård, man lär känner sin granne under samarbetet eller de som är intresserade kan samlas i en gård där de kan göra fint eller odla.

Man kan även ha trygghetsjour så som SL har på vissa ställen.

4. Man känner inte varandra

Det upplevs av många som ett problem att människor inte känner varandra på berget i den utsträckning de skulle vilja. Flera boende har tidigare framfört till Mitt Alby att de inte vet ens vad den närmaste grannen heter och att de inte vet vilka andra som bor i samma port trots att de bott där flera år.

Förslag och tankar kring detta som framfördes under diskussionerna:

Arrangera aktiviteter för barn på Alby berget som gör att barnen och föräldrarna lär känna varandra. Det finns t ex ett företag som anordnar leksaksbytekalas gratis i olika delar av Stockholm, där även ungdomar kan jobba som volontärer. Sist var i somras då de var i Hallunda folkets hus. Nihal har kontakt med dem.

Loppisar som barn håller i på Alby berget, sommarlovsdagen för barn och unga där man kan ha tipsrundor för Mitt Alby och boenden kan ge förslag till olika lösningar och idéer.

Femkamper för ungdomar i hela Alby som kan träffas på Alby berget och ha kul tillsammans, även för barn.

Vattenballongskrig för barn och ungdomar.

Ett boenderåd skapas som styrs av dem som bor på Alby berget, vilket gör att man lär känna sina grannar mer och tar mer ansvar för sitt område, samt att man får möjlighet att påverka vad som ska ske eller ändras.

Mitt Alby bjuder på mjukglass och har ett litet mingel för alla eller korvgrillning för alla boenden.

Utomhusbio vid Grindtorpsskolan där alla får möjligheten att träffas.

Matlagingskurser/kvällar för vuxna och föräldrar i Alby bergets lokaler.

Bygg utomhuskök som gör att boende på ett enkelt sätt kan träffas och umgås tillsammans.

Parkteater, Basket, volleyboll, design kurser och lokaler som man kan boka och använda.

Basket för tjejer på Alby berget som blir sponsrade av Mitt Alby.

Återuppta löparakademin, som var igång förra året eller starta ett liknande där ungdomar har en tränare och springer utomhus tillsammans samt att man tränar i spindelparken eller spelar fotboll tillsammans.

Kaféverksamhet efter skoltiden i Grindtorpsskolan.

Anordna utställningar från Fotografiska.

Anordna aktiviteter som brukar finnas i Stan även i Alby.

Egen utställning för Mitt Alby.

Bäbisföräldrar som kan träffas en gång i veckan och lära känna varandra på dagis eller förskola.

Kafé för män och kvinnor. Där kvinnor kan lämna hemmet och umgås med sina grannar och sticka eller sy/pyssla.

Inspirationsklubb.

Starta sambafotboll för tjejer igen (fanns förut i Grindtorpsskolan.)

Lyft fram ”månadens boende” och berätta om denne. På så sätt synliggörs olika boende över tid vilket ger en känsla av gemenskap. Genom att få reda på mer om människor på berget så lär man känna varandra.

Utse veckans trappuppgång.

Gör aktiviteter på en plats som känns otrygg. Bjuda in grupper av ungdomar som brukar hänga vid tunnelbanan dit och hitta på någon aktivitet.

Informera ungdomarna om vilka föreningar som finns i närheten och som man kan engagera sig i, t ex Ungdomsfullmäktige.

”Det bästa från mitt land” där vuxna kan laga mat från sina kulturer och länder och ha en liten kulturfestival på Alby berget.

Bjuda in Svenska med baby till festen.

Skapa en hemsida där det kan publiceras information om allt som händer på Alby berget.

Anordna en arbetsmarknads dag där det man kan lära sig mer om hur man söker jobb, skriver CV mm. Ha en workshop för vuxna och ungdomar som inte vet vad de ska söka i gymnasiet eller vad de vill bli. Vad de vill jobba med osv.

Anordna ”Gissa ålder-dagen” eller ” Vad vet du om din granne dagen” där man lär känna sina grannar.

Valborg med brasa på Alby berget

Anordna gemensamma middagar så som t ex julbord.

Belöna en boende, som har gjort en god gärning, med en bok.

Lämna böcker i porten med en lapp ”varsågod och ta” från Mitt Alby.

Skapa en anslagstavla där information om sådant som händer i området anslås.

Skapa ett utomhusgym och bättre lekparker för barn som gör att människor vill gå ut mer, vilket gör att det blir en mötesplats för alla boenden.

5. Nedskräpning

Alla verkar vara överens om att Albyberget är alldeles för nedskräpat och att detta är både oacceptabelt och ett problem som måste åtgärdas med gemensamma krafter.

Förslag och tankar kring detta som framfördes under diskussionerna:

Arbeta kontinuerligt mot nedskräpning så att det blir renare och finare på berget så att fler vill vara ute.

Informera föräldrar och skolor angående nedskräpningen så att de kan föra vidare budskapet till barnen, för att man anser att informationen om den dåliga vanan utav att skräpa ned måste komma från föräldrarna och skolan där barn lär sig.

Fler papperskorgar och soptunnor på Albyberget. Askkoppar vid varje port.

Alla ska få tillgång till soprummet för alla har inte fått nycklar än.

Någon pekade på att det kan finnas ett samband mellan nedskräpningen och ungdomars sysslöshet i området. När folk inte har något att göra så drar de omkring ute eller står och hänger någonstans och då ökar nedskräpningen. Kanske tänker en del av de som är sysslösa att "samhället bryr sig inte om oss på berget då de inte ser till att det finns aktiviteter som lockar så varför ska jag bry mig?", vilket leder till bland annat nedskräpning. SKulel det t ex finnas en fritidsgård på berget och öppna idrottshallar så hade fler ungdomar annat för sig än att dra runt ute eller stå och hänga i någon port.

Öka tömningsfrekvensen vid återvinningscentralerna.

Öka bevakningen vid kiosken vid tunnelbanan.

Hårda tag krävs för att få bukt med de som skräpar ner. Bötfäll de som gör det. Någon tyckte att det borde sättas upp kameror vid återvinningscentralerna så att man kan se vilka det är som dumpar sopor där.

Lägga dagar där alla hjälps åt att städa lite runt gården och avsluta med en liten belöning.(Biobiljetter var ett alternativ)(även gemensam grillning)

Städningen i portarna behöver skötas bättre. Är det rent inne och utanför porten så blir folk mer mån om att hålla det rent och inte skräpa ner ute.

Renovera källargångarna.